

การใช้รูปแบบการสอน Didactical Strategy เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

Use of Didactical Strategy Model to Promote Achievement and Teaching and Learning Satisfaction of Nursing Students, Boromarajonnani College of Nursing, Chiang Mai

ประกายแก้ว ธนสุวรรณ¹

Prakaikaew Tanasuwan¹

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาล ที่มีต่อการเรียนการสอนรูปแบบ Didactical Strategy กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา คือนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 95 คน ใช้แผนการเรียนรู้ 6 แผนการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความรู้ 6 ชุดและแบบวัดความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอน ใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 จำนวน 6 บทเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.14 คะแนน (คะแนนเต็ม 36 คะแนน) 2) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.66

คำสำคัญ: รูปแบบการสอน Didactical Strategy, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

Abstract

The objectives of this research were to investigate nursing students' achievement and satisfaction with teaching and learning through a didactical strategy model. The participants consisted of ninety-five fourth year nursing students taking Family and Community Nursing II Course in the academic year 2012. The research instruments included six learning plans using didactical strategy model, six knowledge tests, and a satisfaction test. The data were analyzed through statistical and content methods. The research findings were as follows: 1) In the aspect of learning

¹ อาจารย์, สาขาวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

¹ Lecturer, Instructor of Community Health Nursing, Boromarajonnani College of Nursing, Chiang Mai

achievement, it was found that point average was 18.14 (full marks 36 points) 2) The nursing students had satisfaction with teaching and learning using Didactical Strategy Model in all seven aspects at a high level ($\bar{X}$ =3.66).

Keywords : Didactic Strategy Model, Learning achievement, Learning satisfaction

บทนำ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) มีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิต รวมทั้งให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาทุกระดับของวัยและเอกชนต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดความรู้ สร้างความองงามทางปัญญาให้เกิดต่อบุคคลในสังคม โดยเน้นให้ครบกระบวนการเรียนรู้ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข เป็นสถาบันที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตและพัฒนาบุคลากรสาธารณสุข ตามปรัชญาการศึกษาที่มุ่ง “ผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุข เน้นชุมชน ให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านสุขภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและระบบบริการสุขภาพ” (สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข, 2553) ดังนั้นสถาบันการศึกษาด้านการพยาบาลและสาธารณสุขในสังกัด สถาบันพระบรมราชชนกกระทรวงสาธารณสุข ควรร่วมกันจัดการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนเป็นบุคลากรสาธารณสุขที่มีความรู้ความสามารถที่จะดูแลสุขภาพประชาชน ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนเป็นที่ตั้ง และให้บริการสุขภาพที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพต่อไป (สถาบัน

พระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข, 2553)

การจัดการศึกษาที่ทำให้เสริมสร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดี มีทักษะในการปฏิบัติที่จะเป็นบุคลากรสาธารณสุขที่มีคุณภาพ จำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบการเรียนรู้ที่สำคัญทั้ง ผู้เรียน ผู้สอน และการจัดการเรียนรู้ ตามที่ทฤษฎีหลักการเรียนรู้ของดิวอี้ (Dewey) และเฮอริบาร์ท (Herbart) (สำลี รักสุทธี, 2542) ระบุอย่างชัดเจนว่าการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด ใช้วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย และยึดหลักของผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centered) (ทศนา แหมมณี, 2555) คือการจัดการเรียนการสอนให้มีความสุขสบาย (Comfort) คำนึงถึงสติปัญญาของผู้เรียน การฝึกฝนด้วยการปฏิบัติหรือเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (สนิท สัตโยภาส, 2547) การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การส่งเสริมสุขภาพทางกาย ใจ แก่ผู้เรียน (Head, Hand, Heart and Health) ส่งเสริมความคิดจินตนาการให้กับผู้เรียน (Imagine) มีการใช้เหตุผล (Logical) ใช้หลักประชาธิปไตยเน้นการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของการเรียนการสอน (Democracy) เน้นให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ (Creative) กระตุ้นให้ผู้เรียนมีอารมณ์ที่ดี อารมณ์ทางบวก (Emotion) ให้ผู้เรียนรู้จักธรรมชาติ (Natural) ศึกษาจากประสบการณ์จริง (Tourist) และที่สำคัญผู้เรียนผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (Relation) และให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีการแสดงออกที่ดี (Ethic) (นวลจิตต์ เขาวีรัตน์-พงศ์, เบญจลักษณ์ น้าฟ้า และชัตเจน ไทยแท้, 2552) ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จ เกิดการ

เรียนรู้มากที่สุด บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ตามหลักการของความหมาย “Child Centered” หรือการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่พัฒนาคนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา (สนิท สัตโยภาส, 2547)

การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการ พยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพยาบาลหรือการดูแลสุขภาพประชาชนในชุมชน (สถาบันพระบรมราชชนก, 2552) ดังนั้น ผู้สอนจึงได้ร่วมกันออกแบบการสอน ที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดประเมินผลรายวิชา ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเข้าใจ เพื่อบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านเกณฑ์ของรายวิชา ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 ปีการศึกษา 2553 พบว่ามีนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 75.58 และปีการศึกษา 2554 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 34.00 และผลการสอบผ่านเกณฑ์มาตรฐานรายวิชา ร้อยละ 10.00 และผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนและประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้ รายวิชามีเนื้อหา มาก ขอบเขตกว้าง และเป็นเนื้อหาที่ยาก เวลาเรียนมีน้อย ควรเรียนรู้จากสถานที่จริง และงานที่มอบหมายมากทำให้งานไม่มีประสิทธิภาพ (งานทะเบียนวัดและประมวลผลการศึกษาวិทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่, 2554)

ปีการศึกษา 2555 อาจารย์ผู้สอนจึงได้พัฒนาและปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการสอน ตามที่ได้รับการอบรมกลยุทธ์การสอน Didactical Strategy เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2555 จากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอน จาก Fontys University ประเทศเนเธอร์แลนด์

ซึ่งเป็นรูปแบบของการวิเคราะห์การสอน ที่เรียกว่า Didactical analysis (Van gelder, 1971) ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดสถานการณ์เริ่มต้น 2) การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 3) การออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การออกแบบการประเมินผลตามสภาพจริงและ 5) การประเมินผลการเรียนการสอน มาใช้ในบทเรียนที่สอนรายวิชานี้ทั้งหมด 6 บทเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้รูปแบบการสอน Didactical Strategy โดยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ที่ได้รับการจัดกิจกรรมรูปแบบ Didactical Strategy
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการเรียนการสอน รูปแบบ Didactical Strategy

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา คือนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ที่กำลังศึกษารายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 ในสาระการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอน จำนวน 6 ราย บท ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 103 คน ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และจำนวน 95 คน ศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนรูปแบบ Didactical Strategy (เนื่องจากนักศึกษาจำนวน 5 คน เป็นกลุ่มที่ตรวจ

สอบความตรงและความสอดคล้องของเนื้อหา และ
มีนักศึกษาไม่ส่งแบบสอบถาม 3 คน)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการเรียนรู้ จำนวน 6 แผนการเรียนรู้ที่ เน้นรูปแบบ Didactical Strategy ที่ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป การมอบหมายงาน การทดสอบความรู้ ที่เชื่อมโยงกับรูปแบบการเรียนรู้ ของโคลป์ (Kolb's Learning Style) และการประเมิน ผลการเรียนรู้ 6 ขั้นตอนของบลูม (Bloom's Taxonomy) ที่ผู้วิจัยได้รับการอบรมจาก Fontys University ประเทศเนเธอร์แลนด์

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.2.1 แบบทดสอบวัดความรู้ 6 ชุด โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ที่เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก และได้รับการวิพากษ์จากผู้สอน รายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 จำนวน 2 คน แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

2.2.2 แบบวัดความพึงพอใจของ นักศึกษาต่อการเรียนการสอนรูปแบบ Didactical strategy ใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของ นักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ ศนิชา เลิศการ (2547) ที่มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 0.849 แล้วผู้ศึกษาได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของ เนื้อหา นำมาปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำไป ทดสอบความเข้าใจในเนื้อหาของแบบสอบถามกับ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 5 คน นำมาปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาแล้วได้นำมาใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย

(1) ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ และ อายุ

(2) ข้อมูลความพึงพอใจ 7 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคนิค วิธีการสอน สื่อการสอน การมีส่วนร่วมในการ

จัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน บบาทาผู้สอนและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3. การดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

3.1 ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่ง โครงร่างวิจัย เพื่อขอการรับรองจากคณะกรรมการ จริยธรรมการวิจัยของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ แล้วผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัย โดยคำนึงถึงจรรยาบรรณของผู้วิจัยและให้การพิทักษ์ สิทธิกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการวิจัย

3.2 ดำเนินการสอนที่เป็นรูปแบบของ Didactical Strategy

3.3 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 จำนวน 6 บทเรียน หลังเรียนโดยรูปแบบ Didactical Strategy โดยแบบทดสอบที่ผู้สอนสร้างขึ้น

3.4 วัดความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 หลังเรียนโดยรูปแบบ Didactical Strategy จำนวน 6 บทเรียน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยรูปแบบ Didactical Strategy วิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ค่าคะแนนของการสอบในแต่ละรายบท โดยมีค่าระดับคะแนนเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 60 คะแนนในแต่ละบทเรียน ถือว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านเกณฑ์

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนรายด้าน จำนวน 7 ด้าน และภาพรวม โดยให้ค่าระดับของความพึงพอใจ ดังนี้

1.00 – 1.50	มีความพึงพอใจ ระดับน้อยที่สุด
1.51 – 2.50	มีความพึงพอใจ ระดับน้อย

2.51 – 3.50	มีความพึงพอใจ ระดับปานกลาง	ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนรายด้าน จำนวน 7 ด้าน โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา
3.51 – 4.50	มีความพึงพอใจ ระดับมาก	
4.51 – 5.00	มีความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด	

ผลการศึกษา

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในรายวิชาการพยาบาลครอบครัว และชุมชน 2

ตาราง 1 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในรายวิชาการพยาบาลครอบครัว และชุมชน 2 จำแนกตามจำนวนบทเรียนจำนวน 6 บทเรียน

บทเรียน (6 บทเรียน)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย
1. รายบทที่ 1 แนวคิดหลักการพยาบาลชุมชนและปัญหาสุขภาพชุมชน	5	2.35
2. รายบทที่ 2 การพัฒนาอนามัยชุมชน	8	4.82
3. รายบทที่ 3 การศึกษาสุขภาพชุมชนแบบองค์รวมและการศึกษาวิถีชุมชน	8	4.13
4. รายบทที่ 8 การวางแผนแก้ไขปัญหาสุขภาพชุมชน	5	1.86
5. รายบทที่ 9 การแก้ไขปัญหาสุขภาพชุมชน	5	3.08
6. รายบทที่ 11 การประเมินผลแผนงานโครงการ	5	1.89
รวม	36	18.14

จากตาราง 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในรายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 จำนวน 6 บทเรียน มีคะแนนเฉลี่ยรวม เท่ากับ 18.14 คะแนน จากคะแนนเต็ม 36 คะแนน

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในรายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 จำแนกตามจำนวนบทเรียน

จำนวนบทเรียน (6 บทเรียน)	ผ่าน	
	จำนวน (103)	ร้อยละ
ไม่ผ่าน	2	1.94
ผ่าน 1 บทเรียน	15	14.56
ผ่าน 2 บทเรียน	27	26.21
ผ่าน 3 บทเรียน	32	31.07
ผ่าน 4 บทเรียน	18	17.48
ผ่าน 5 บทเรียน	8	7.77
ผ่าน 6 บทเรียน	1	0.97

หมายเหตุ : เกณฑ์ผ่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละบทเรียน เท่ากับหรือมากกว่าคะแนน ร้อยละ 60 ของคะแนนแต่ละบทเรียน

จากตาราง 2 พบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่าน 3 บทเรียนมากที่สุด ร้อยละ 31.07 และมีผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านจำนวนทั้งหมด 6 ราย บทเพียง 1 คนคิดเป็นร้อยละ 0.97

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้

Didactical Strategy ในรายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2

2.1 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้ Didactical Strategy ในรายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้ Didactical Strategy ในรายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 จำแนกรายด้านและภาพรวม

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.84	0.65	มาก
2. ด้านการใช้เทคนิควิธีการสอน	3.77	0.66	มาก
3. ด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน	3.54	0.67	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	3.69	0.66	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผล	3.82	0.55	มาก
6. ด้านบทบาทของผู้สอน	3.77	0.69	มาก
7. ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	3.20	0.82	ปานกลาง
รวม	3.66	0.67	มาก

จากตาราง 3 พบว่าค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้ Didactical Strategy อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, $S.D = 0.67$) เมื่อจำแนกรายด้านพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, $S.D = 0.65$) รองลงมาคือการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, $S.D = 0.55$) และน้อยที่สุด คือด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, $S.D = 0.82$)

2.2. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้ Didactical Strategy

2.2.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

- รายวิชานี้มีเนื้อหาหนัก เวลาเรียนมีน้อย ควรเพิ่มเวลาเรียน กระตุ้นนักศึกษาให้สนใจเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน/ระหว่างกลุ่ม มีกิจกรรม/ฐานเรียนรู้ กิจกรรมที่สนุกสนาน ลดปริมาณงาน มีผังความคิดรวบยอดทุกรายบท และแต่ละรายบทควรมีการเชื่อมโยงเนื้อหาซึ่งกันและกัน

2.2.2 สื่อประกอบการเรียนการสอน

- สื่อ Power point มีรูปภาพประกอบและเพิ่มเสียง ใช้สื่อวีดิทัศน์ทำให้เกิดความสนใจมองเห็นภาพรวมของเนื้อหาที่เรียน ควรเพิ่มการใช้สื่อวีดิทัศน์หรือมีทุกบทเรียนและใช้กรณีศึกษาด้วย

2.2.3 การมีส่วนร่วมของ

นักศึกษาในกิจกรรมการเรียนการสอน

- นักศึกษามีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นที่ผู้สอนได้กำหนดรูปแบบการเรียนการสอนการวัดประเมินผลมาแล้ว ควรให้มีส่วนร่วมในการกำหนดตั้งแต่การออกแบบการเรียนการสอน

2.2.4 การใช้เทคนิคการ

จัดการเรียนการสอน

- เทคนิคการสอนของผู้สอนทำให้เรียนสนุก มีการสรุปเนื้อหาที่สำคัญด้วยสอนแบบบรรยายแล้วให้ทำงานกลุ่ม ทำให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ควรมีงาน/แบบฝึกหัดให้ทำในชั้นเรียน การ Pre-Post test ทำให้นักศึกษาสนใจในการเรียนมากขึ้น และคำถามท้ายบททำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น

2.2.5 วิธีการวัดและประเมินผล

- มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และประเมินผลนักเรียนบ่อยครั้ง การประเมินผลงานกลุ่มควรประเมินการทำงานและจิตพิสัยของนักศึกษาทุกคนในกลุ่ม และ Post-test การทำงานกลุ่มด้วย การสอบ Post-test ทำให้ได้บทวนบทเรียน เพิ่มความเข้าใจให้ชัดเจนมากขึ้น ข้อสอบยากถึงยากมาก ควรมีรูปแบบข้อสอบที่หลากหลาย

2.2.6 สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ

การเรียนการสอน

- ห้องเรียนแบบลาดเอียงเก้าอี้เคลื่อนย้ายไม่ได้ ไม่เหมาะสมกับการทำงานกลุ่ม เครื่องปรับอากาศเย็นมาก เปลี่ยนสถานที่เรียนบ้าง เช่น ศึกษาฐานนอกห้องเรียน/ชุมชน สื่อที่ใช้ทันสมัย ควรมีไมโครโฟนแบบเคลื่อนที่ ขยายห้องสมุด มีหนังสือที่ทันสมัยและมีจำนวนที่เพียงพอ

2.2.7 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอ

แนะอื่น ๆ

- การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียนสนใจ ช่วยกระตุ้นและสามารถตอบสนองความต้องการที่ดีของผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนชัดเจนมากยิ่งขึ้น

วิจารณ์และสรุปผล

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา รายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 รวม 6 บทเรียน พบว่านักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.14 คะแนน จากคะแนนเต็ม 36 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50.38 ของคะแนนเต็ม มีนักศึกษาผ่านทั้งหมด 6 บทเรียน (คะแนนผ่านร้อยละ 60 ของคะแนนรายบทเรียน) มีเพียง 1 คน คิดเป็น ร้อยละ 0.97 ผ่านจำนวน 3 บทเรียน มีมากที่สุดร้อยละ 31.07 และน้อยที่สุดคือไม่ผ่านเลย จำนวน 2 คน ร้อยละ 1.94 จากข้อคิดเห็นของนักศึกษาบอกว่า “ข้อสอบรายวิชานี้ยากถึงยากมาก” และจากผลการวิเคราะห์ข้อสอบของรายวิชานี้พบว่า “ข้อสอบที่อยู่ในระดับยากมาก (เกณฑ์ค่าระดับความยากมากเท่ากับ 0.2-0.4 ควรมีประมาณร้อยละ 25.00) มีร้อยละ 30.55 และระดับยาก (เกณฑ์ค่าความยากเท่ากับ 0.41 – 0.60 ควรมีประมาณร้อยละ 50.00) มีร้อยละ 38.90 และระดับความยากง่ายปานกลาง (เกณฑ์ ค่าความยากง่ายปานกลางเท่ากับ 0.61-0.80 ไม่ควรเกินร้อยละ 25.00) ร้อยละ 30.55 (เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2552) ซึ่งข้อสอบมีความยากมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อสอบที่ดีควรมีความยากง่ายที่เหมาะสม ซึ่งควรมีค่าประมาณ 0.50 (พิชิต ฤทธิ์เจริญ, 2552)

ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.84$) การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 3.82$) การใช้เทคนิควิธีการสอน ($\bar{X} = 3.77$) บทบาทผู้สอน ($\bar{X} = 3.77$) การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.69$) การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.54$) แต่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.20$) ซึ่งอธิบายได้ว่าการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย

พยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ที่มีขั้นตอนในการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน โดยเริ่มจากการวางแผนการเรียนการสอน ร่วมกันระหว่างผู้สอนแล้วออกแบบการสอนรายวิชา (Course design/รายละเอียดรายวิชา) รับการวิพากษ์การออกแบบการสอน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และก่อนสอนได้ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล แล้วได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 ใน 6 บทเรียนที่ผู้ศึกษาเป็นผู้สอน ตามรูปแบบ Didactic Strategy ที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย/ผสมผสานตามหลักการของ Kolb's Learning styles (Kolb D, 1999) ที่ประกอบด้วย การเข้าใจ/ความรู้สึกเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง (Feeling) การเรียนรู้จากการสังเกต/การมองเห็น (Watching) ความคิดรวบยอด/คิดวิเคราะห์ (Thinking) และการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Doing) ซึ่งผลการศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของนุสรา นามเดช (2556) ที่ศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานสำหรับนักศึกษาพยาบาล (Blended Learning for Nursing Students) ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี ที่เรียนรายวิชาการประเมินสภาพในหัวข้อเรื่องการตรวจร่างกายระบบทางเดินอาหาร โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) การสอนแบบเผชิญหน้า มีกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การ

บรรยาย การสาธิต การทดลองปฏิบัติ และการสะท้อนคิด 2) การสอนโดยใช้เทคโนโลยี มีกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การศึกษาวิดีโอ และการถ่ายวิดีโอทัศนคติการสาธิตย้อนกลับ และเมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนสอนได้ประเมินผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, $S.D = 0.50$)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. พัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 โดยใช้รูปแบบการสอน Didactical Strategy ทั้งหมด (ทุกบทเรียนในรายวิชา) โดยนำผลจากการวิจัยมาเป็นข้อมูลในการพิจารณาดำเนินการและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
2. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- งานทะเบียนวัดและประมวลผลการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่. (2554). รายงานผลคะแนนการสอบรายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2.ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554
- งานทะเบียนวัดและประมวลผลการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่. (2555). รายงานผลการวิเคราะห์ข้อสอบรายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2. ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555.
- งานทะเบียนวัดและประมวลผลการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่. (2555). คู่มือการวัดและประมวลผลการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2555
- ประจวบ เพิ่มสุวรรณ. (2552). ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการนี้ศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปีการศึกษา 2552. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- พิชิต ฤทธิ์เจริญ. (2552). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : เฮาส์ ออฟ เคอร์มิส จำกัด.
- ทศนาแซมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลจิตต์ เขาวีรดิพงษ์เบญจลักษณ์ น้าฟ้า และชัตเจน ไทยแท้. (2552). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- นุสรานามเดช. (2557). การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานสำหรับนักศึกษาพยาบาล.: วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี 25(2)88-97.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2552). การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศนิชา เลิศการ. (2547). ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาสาตรมหาบัณฑิต (การสอบสังคมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. (2552). หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ 2552) สถาบันสมทบมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. กรุงเทพฯ : สถาบันพระบรมราชชนก.
- สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. (2553). วิสัยทัศน์ พันธกิจ บทบาทหน้าที่ของสถาบันพระบรมราชชนก. กรุงเทพฯ : สถาบันพระบรมราชชนก.
- สนธิ สัตโยภาส. (2547). กระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : องค์การคำคุณสุภา
- สำลี รักสุทธี. (2542). วิธีการจัดการเรียนการสอน การเขียนแผนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : พัฒนาการศึกษา.

- Atherton J S. (2011). *Learning and Teaching; Bloom's taxonomy*. [On-line: UK] retrieved 1 July 2012 from <http://www.learningandteaching.info/learning/bloomtax.htm>.
- Edgar Dale. (1969). *Audio-visual Methods in Teaching 3rd ed.* Holt, Rinehart and Winston, New York.
- Hornby, A. F. (2000). *Advance learner's dictionary (6th ed.)*. London, England: Oxford University.
- John van Lare and John Schotes. (2012). The copied document "*Lead by Example*" didactic training for professional. Fontys University. Netherland.
- Kolb D. (1999). *The Kolb Learning Style Inventory*. : Version 3. Boston : Hay group.
- Van gelder, (1971). *Didactische Analyzed*. Work and study book 1. Groningen, Wolters- Noordhoff.